

AVTORSKE POGODBE – VPRAŠANJE OBDAVČITVE

Pojasnilo DURS, št. 4210-3436/2013-02-01-610-501, 22. 4. 2013

Prejeli smo vprašanje zavezanca, v katerem sprašuje, kakšna je obdavčitev avtorskega honorarja. Zavezanec navaja, da nima odprtega podjetja in se ukvarja s fotografiranjem. Zanima ga, kako je obdavčena storitev fotografiranja in kdo plača davek. Nadalje zavezanca zanima kakšna je razlika, če posluje s podjetjem ali s fizično osebo.

V nadaljevanju pojasnjujemo davčni vidik zastavljenih vprašanj.

Dohodek, ki ga na podlagi avtorske pogodbe prejme fizična oseba, se lahko obdavči kot dohodek iz dejavnosti ali dohodek iz drugega pogodbenega razmerja. O vrsti dohodka oziroma načinu obdavčitve se za vsak primer posebej presoja glede na vsebino sklenjene pogodbe in način opravljanja dela. Pri tem je potrebno ugotoviti, ali se delo opravlja na odvisen, ali na neodvisen, samostojen in trajen način. Od posameznega plačila za opravljeno delo oziroma storitev, ki ga fizična oseba, ki ne opravlja dejavnosti, prejme na podlagi avtorske pogodbe, se akontacija dohodnine od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja izračuna in plača od davčne osnove po stopnji 25 %. Če dohodek na podlagi avtorske pogodbe izplača oseba, ki je plačnik davka, izračun akontacije dohodnine opravi plačnik davka v obračunu davčnega odtegljaja. Če dohodek izplača oseba, ki ni plačnik davka, akontacijo dohodnine ugotovi davčni organ na podlagi napovedi davčnega zavezanca.

Zakon o dohodnini - ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 13/11 - UPB7, 24/12, 30/12, 40/12 - ZUJF, 75/12 in 94/12) v 46. členu določa, kaj se šteje za dohodek iz dejavnosti. Pri dohodku iz dejavnosti je glavni pogoj, da je dohodek dosežen z neodvisnim samostojnim opravljanjem dejavnosti, hkrati pa se predpostavlja, da zavezanec to dejavnost opravlja trajno.

V 35. členu ZDoh-2 je določeno, da se za odvisno razmerje šteje delovno razmerje in vsako drugo pogodbeno razmerje, ki glede nadzora in navodil v zvezi z opravljanjem dela ali storitev, načina opravljanja dela ali storitev, plačila za opravljeno delo ali storitev, zagotavljanja sredstev in pogojev za opravljanje dela ali storitev in drugih pravic ter odgovornosti fizične osebe in delodajalca kaže na odvisno pogodbeno razmerje med delodajalcem in fizično osebo.

Z vidika obdavčitve po ZDoh-2 je ključno ugotoviti, ali gre med avtorjem in naročnikom storitve za odvisno razmerje (naročnik dela pod nadzorom in navodili naročnika, naročnik mu zagotavlja sredstva za delo, itd.), ali pa zavezanec opravlja dejavnost samostojno, neodvisno in trajno. Za opravljanje dejavnosti se šteje vsako neodvisno samostojno opravljanje dejavnosti, pri tem pa namen in rezultat dejavnosti nista pomembni.

Oseba, ki opravlja dejavnost se mora vpisati v ustrezen register. DURS bo zoper osebe, ki bodo opravljale dejavnost neodvisno, samostojno in trajno in ne bodo vpisane v ustrezen register, ustrezno ukrepal. Oseba, ki opravlja dejavnost pa ni vpisana v ustrezen register v skladu z 2. alinejo prvega odstavka 3. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 12/07 UPB1 in 29/10; v nadaljevanju ZPDZC), opravlja delo na črno. Davčni organ pa je skladno s prvim odstavkom 13. člena ZPDZC, pristojen za izvajanje nadzora nad tovrstnimi kršitvami.

Splošno pojasnilo v zvezi z dohodki iz dejavnosti je objavljeno na [spletni strani DURS](#).

Po ZDoh-2 se dohodek, prejet za stvaritev avtorskega dela, ki ni prejet iz naslova delovnega razmerja ali iz naslova opravljanja dejavnosti, šteje za dohodek iz drugega pogodbenega razmerja. Davčna osnova dohodka iz drugega pogodbenega razmerja je prejet dohodek, vključno z morebitnimi povračili stroškov in bonitetami, ki je skladno s

četrtem odstavkom 41. člena ZDoh-2, zmanjšani za normirane stroške v višini 10 %. Po določbah desetega odstavka 127. člena ZDoh-2 se akontacija dohodnine od dohodka iz drugega pogodbenega razmerja izračuna in plača od davčne osnove po stopnji 25 %.

Osebe, ki v okviru kakšnega drugega pravnega razmerja opravljajo delo za plačilo, so skladno z drugo alinejo prvega odstavka 20. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju - ZPIZ-2 (Uradni list RS, št. 96/12), pri opravljanju tega dela obvezno zavarovane za invalidnost, in smrt, ki je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni:

- če na podlagi tega dela niso vključene v zavarovanje po 18. ali 16. členu ZPIZ-2 in
- kadar se plačilo za opravljeno delo ali storitev šteje za dohodek, ki ni oproščen plačila dohodnine in ni drug dohodek po zakonu, ki ureja dohodnino.

Iz tega naslova se plačuje prispevek za posebne primere zavarovanja po stopnji 8,85 %. Osnova za plačilo prispevka za posebne primere zavarovanja je vsako posamezno plačilo za opravljeno delo oziroma storitev, prejeta na podlagi drugega pravnega razmerja. Zavezanci za plačilo tega prispevka so pravne in fizične osebe, pri katerih zavarovanci iz druge alineje prvega odstavka 20. člena ZPIZ-2 dosegajo dohodke (prvi odstavek 154. člena ZPIZ-2). Glede na navedeno se od dohodka, prejetega na podlagi avtorske pogodbe, plača tudi prispevek za posebne primere zavarovanja.

Podrobno pojasnilo na to temo je objavljeno na spletni strani DURS.

Če dohodek na podlagi avtorske pogodbe izplača oseba, ki je plačnik davka, izračun akontacije dohodnine opravi plačnik davka v obračunu davčnega odtegljaja. Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, se po 58. členu Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/2011-UPB4, 32/2012 in 94/2012) šteje za plačnika davka.

Če dohodek izplača oseba, ki ni plačnik davka (kot je primeroma fizična oseba, ki ne opravlja dejavnosti), akontacijo dohodnine ugotovi davčni organ na podlagi napovedi davčnega zavezanca. Napoved za odmero akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve mora davčni zavezanec vložiti do desetega dne v mesecu za pretekli mesec pri davčnem organu.

Podrobno pojasnilo v zvezi z vložitvijo napovedi je objavljeno na spletni strani DURS.